

VILNIUS UNIVERSITY

Laura Kirilevičiūtė

JURISDICTION RULES OF
COUNCIL REGULATION (EC) NO 1346/2000 OF 29 MAY 2000
ON INSOLVENCY PROCEEDINGS

Summary of Doctoral Dissertation

Social sciences, law (01 S)

Vilnius, 2012

Dissertation was prepared in 2007-2011 at the Faculty of Law, Vilnius University

Scientific supervisor:

Prof. Dr. Habil. Vytautas Nekrošius (Vilnius University, social sciences, law - 01 S)

The Doctoral Dissertation will be defended before the Law Science Council of Vilnius University:

Chairman of the Council:

Prof. Dr. Habil. Valentinas Mikelėnas (Vilnius University, social sciences, law - 01 S)

Members of the Council:

Prof. Dr. Habil Gintaras Švedas (Vilnius University, social sciences, law - 01S)

Doc. Dr. Tomas Davulis (Vilnius University, social sciences, law - 01S)

Doc. Dr. Rimvydas Norkus (Mykolas Romeris University, social sciences, law - 01S)

Doc. Dr. Edvardas Sinkevičius (Mykolas Romeris University, social sciences, law - 01S)

Opponents:

Doc. Dr. Rimantas Simaitis (Vilnius University, social sciences, law - 01S)

Doc. Dr. Egidija Stauskienė (Mykolas Romeris University, social sciences, law - 01S)

The Doctoral Dissertation will be defended in the public session of the Law Science Council, on the 26th of January 2012, 13 p.m. at K. Jablonskis room.

Address: Saulėtekio 9, LT-10222, Vilnius, Lithuania.

Summary of the dissertation was distributed on theth of December, 2011.

The Doctoral Dissertation may be reviewed at the library of Vilnius University.

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Laura Kirilevičiūtė

JURISDIKCIJOS TAISYKLĖS
PAGAL 2000 M. GEGUŽĖS 29 D. TARYBOS REGLAMENTĄ (EB)
1346/2000
DĖL BANKROTO BYLŲ

Daktaro disertacijos santrauka
Socialiniai mokslai, teisė (01 S)

Vilnius, 2012

Disertacija buvo rengiama 2007-2011 metais Vilniaus universiteto Teisės fakultete.

Mokslinis vadovas:

Prof. habil. dr. Vytautas Nekrošius (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė- 01S)

Disertacija bus ginama Vilniaus universiteto Teisės mokslo krypties taryboje:

Tarybos pirmininkas:

Prof. habil. dr. Valentinas Mikelėnas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė -01S)

Tarybos nariai:

Prof. habil. dr. Gintaras Švedas (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė - 01S)

Doc. dr. Tomas Davulis (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė - 01S)

Doc. dr. Rimvydas Norkus (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė - 01S)

Doc. dr. Edvardas Sinkevičius (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė - 01S)

Oponentai:

Doc. dr. Rimantas Simaitis (Vilniaus universitetas, socialiniai mokslai, teisė - 01S)

Doc. dr. Egidija Stauskienė (Mykolo Romerio universitetas, socialiniai mokslai, teisė - 01S)

Disertacija bus ginama viešame Teisės mokslo krypties tarybos posėdyje 2012 m. sausio 26 d. 13 val. K. Jablonskio auditorijoje.

Adresas: Saulėtekio al. 9, LT-10222, Vilnius, Lietuva.

Disertacijos santrauka išsiuntinėta 2011 m. gruodžio d.

Disertaciją galima peržiūrėti Vilniaus universiteto bibliotekoje.

JURISDICTION RULES OF
COUNCIL REGULATION (EC) NO 1346/2000 OF 29 MAY 2000
ON INSOLVENCY PROCEEDINGS

INTRODUCTION

Topicality and scientific novelty of the subject, practical significance.

Lithuania became a member state of the European Union in 2004 and then the European Union law became a part of the Lithuanian legal system. Lithuanian lawyers and courts as well as lawyers and courts of other new member states had to start to apply the European Union law in addition to national laws. In contrast to colleagues in old member states, all the European Union law was new to Lithuania. There was no application practice of the law, the country had a lack of doctrine and commentaries. There was also a great deal of uncertainty about the substance of new rules that became a part of the legal system. These circumstances in 2004 determined a huge demand of development of doctrine that is focused on the European Union law. During seven years of the Lithuanian membership in the European Union several doctoral dissertations which analysed novelties brought by the European Union law into the Lithuanian civil procedure law were defended. This doctoral dissertation is also aimed to contribute to development of the Lithuanian doctrine that is focused on the European Union law.

Right from the beginning of this research there was an extreme lack of information about Council regulation (EC) No. 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings (hereinafter referred to – the Regulation) in Law Faculties at Lithuanian universities. Firstly, there was no information in the Lithuanian language. Secondly, foreign doctrine that was available was not comprehensive to everybody as it was not translated into Lithuanian, besides, even these editions were mostly published before the moment the Regulation came into force. Therefore, there were no sources of information about it. Law

databases contained only the articles, written by the authors from the third states who aimed to briefly present basic goals of the Regulation. There was not a sufficient amount of exhaustive analysis of the Regulation provisions, information on its actual content. This has led to a decision to prepare the doctoral dissertation that would be aimed at explaining the provisions of the Regulation comprehensively.

It has to be mentioned that the author was not the only person in Lithuania, who has analysed the Regulation provisions on jurisdiction in cross-border insolvency cases during the years of the preparation of this doctoral dissertation. Aside publications by the author in 2009-2010, provisions of the Regulation were analysed by R. Čiricaitė, A. Urbonas, R. Norkus, V. Mikuckienė. This factor, however, does not diminish the topicality of the research, its originality and practical importance. On the contrary, considerable attention for the subject shows its actuality and leads to welcoming preconditions for the scientific discussion.

In order to stress the originality of the research it can be said that this is the first attempt in Lithuania made, where the Regulation provisions are analysed so comprehensively. This analysis includes not only doctrinal introduction, but also explication of intentions of legislature as well as analysis of hypothetical or problematical situations possible in practice and followed by the answers already proposed by legal professionals and scientists or suggested and reasoned by the author.

The second reason for topicality of this research – a constantly increasing number of insolvency cases in courts. This tendency can especially be noticed in the context of the world-wide economic crisis. Together with this tendency, courts more often deal with the cases in which the Regulation has to be applied. This factor brings demand for information about the Regulation provisions and it can be expected that lawyers, who are well informed about the Regulation will feel more encouraged to apply it and will seek benefit from its application. This research will contribute to introducing legal professionals to recent foreign doctrine on the subject as well as, believable, will help to

form court practice that would reflect doctrine and perception of the aims of the Regulation.

Scientists in principle agree on tendencies related to the interpretation of the Regulation provisions. Opinions rarely differ. Bearing in mind that the Regulation must be applied uniformly in all member states, such a situation brings delight, but also brings a need to introduce foreign doctrine on the subject to Lithuanian legal professionals. Consequently, later opinions, ideas that correspond and contribute to the development of doctrine can be expected.

Lastly, according to Article 46 of the Regulation, no later than 1 June 2012, and every five years thereafter, the Commission shall present to the European Parliament, the Council and the Economic and Social Committee a report on the application of this Regulation. The report shall be accompanied if there is a need by a proposal for adaptation of this Regulation. Therefore, the research is being finished exactly when it as an exhaustive source of information about the Regulation can be useful for state authorities while preparing data for this report and in the process of formulation of Lithuanian position and proposals.

The object of the research.

The Regulation deals with three main aspects of cross-border insolvency cases procedure: cross-border jurisdiction, applicable law and recognition of judgements. The object of this research is limited to the Regulation provisions on jurisdiction. The decision to choose a narrow object of the research was determined by intention to give as much attention as possible exactly to provisions on jurisdiction. This allowed to continue with a comprehensive analysis that embraces not only the presentation of actual content of provisions, but also identification of potential problematic aspects and proposals for legal professionals how to apply the Regulation in one or another particular situation.

Because of the above mentioned purpose, other legal acts or recommendations on cross-border jurisdiction in insolvency cases were not analysed.

Several sources of information were used while preparing this doctoral dissertation.

Legal acts. First of all, Council regulation (EC) No. 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings. This is an original and the most important source of information as its provisions and their interpretation was the object of the research. There is no exception that application of all legal acts and the Regulation are to be related to application of other legal acts on the same or closely connected subject. Other legal acts were analysed only to the extent that was necessary for the purpose of the research and in the context where particular situations were analysed in the context of national legal regulation.

Travaux préparatoires. Travaux préparatoires was also an important source of information for this research. This source was used to identify official intentions of legislature, official opinions of institutions involved in preparation and drafting the Regulation, nature of their comments and remarks on the draft Regulation. As a very important travaux préparatoires document Virgos-Schmit Report must be mentioned. This Report is an indirect commentary of the Regulation. The Report was prepared and negotiated to explain the provisions of 1995 Convention on insolvency proceedings, but as most of Conventions provisions were literally moved to the Regulation, therefore the Virgos-Schmit report remains an indirect source of information about Regulation provisions too.

Doctrine. Although there was almost no literature on the subject of the research when it was started, it is still not much available now in Lithuania, but it can be found plenty of it in most old Member States. “The European Insolvency Regulation. Law and Practice“, prepared by Miguel Virgos and Francisco Garcimartin in 2004 and “The EC Regulation on Insolvency

Proceedings A Commentary and Annotated Guide. Second Edition“ prepared by G. Moss, I. Fletcher ir S. Isaacs and published in 2009 can be mentioned as two the most important sources of doctrine that were used. The first one is an excellent source of information about the real meaning of particular provisions and about intentions of drafters of the Regulation. The second one is still raletively new and updated source of comprehensive information about the most common uncertainties, questions that are discussed in doctrine and among legal professionals.

Case-law. The most important, of course, is European Union Court of Justice (earlier - European Community Court of Justice) case-law. This is a more important source of information than the doctrine itself. Although there isn't much case-law of European Union Court of Justice on Regulation, these several preliminary decisions directly influence the doctrine.

Case-law of national courts is not so important. In contrast to case-law of European Union Court of Justice, national case-law is not binding the courts of other Member States. Because of that, national case-law could be analysed as the one that does not influence interpretation of Regulation provisions, but as particulary wellcome or subject to scitisism examples of application of Regulation.

Potential to be given to Lithuanian national case-law is very limited, as such case-law is not brodly developed.

The object of the research

As it has already been mentioned, the object of this research is to analyse provisions of Council Regulation (EC) No. 1346/2000 of 29 May 2000 on insolvency proceedings. Namely the provisions that are targeted to regulate cross-border jurisdiction in cross-border insolvency cases.

Overall, the research is aimed to disclose the real meaning of the Regulation provisions. In order to reach this goal, this doctoral dissertation covers overview of attitudes and conclusions that appear as a consequence of all means of interpretation in doctrine and practice, presenting tendencies of interpretation that can be identified, introducing questions, already raised by

scientists and legal professionals as well as questions that potentially will arise in the future. These well-known as well as hypothetical questions of legal nature are followed with introducing possible solutions that were already used or are proposed by the author. Hence, not only the Regulation provisions, but their interpretation, tendencies of interpretation, reasons and preconditions to one or another tendency (linguistic peculiarity, intentions of drafters that partly are forgotten during 10 years of application, peculiarity of national law, that has influenced case-law of European Union Court of Justice) are as well objects of this research. Considerable attention that gives an added value to the doctoral dissertation is given to discuss concrete specific possible legal situations in various context.

To implement these objectives, the following **tasks of the research** were undertaken:

1. To present possible models (and their attributes) of regulating cross-border jurisdiction in cross-border insolvency proceedings, to identify the model chosen in the Regulation and to describe its features.

2. To define the scope of application of the Regulation provisions that were considered to be the object of the research, taking into account, how this scope is determined by the scope of Regulation as a legal act itself and how the scope of application of particular provision depends on its relationship with other provisions.

3. To explain the real meaning of the Regulation provisions targeted to regulate cross-border jurisdiction. This task covers such aims as introducing intentions of drafters, how these provisions are interpreted in contemporary doctrine and practice, what changes in interpretation can be identified, what “fallibles“ of interpretation are possible because of linguistic reasons.

4. To foresee the potential uncertainties of procedural nature that are likely to arise in practice and to present possible ways to deal with these uncertainties. This aim covers the analysis of used solutions as well as proposed by the author.

5. To give proposals for Lithuanian legislative, in case any changes in national law might lead to a more smooth application of the Regulation in Lithuania.

Methodology of the research.

The author has used these methods of scientific research in the integrated manner: historical and teleological, analysis of documents and legal phenomena, linguistic, comparative, systematic analysis, logical and generalization.

Historical and teleological methods were used to explore circumstances in which the Regulation provisions were drafted and adopted. Taking into consideration these circumstances can help to clarify real intentions of drafters, real meaning of the Regulation provisions and preconditions for conclusions that occur in case-law. These methods were used mainly. While using them, the author has strived to remind of intentions of drafters (part of them are about to be forgotten) and to look for solutions for questions being raised in the doctrine. These methods were used to explain preconditions that have lead to particular national and Court of Justice case-law too.

The **method of analysis of documents and legal phenomena** was used to present the Regulation provisions, travaux préparatoires and case-law.

The **method of linguistic analysis** was used to explain the content of the Regulation provisions and to identify translation incorrectness. This method was not used frequently as it could lead to misleading conclusions. This can happen because of the translation mistakes as well as because of the difficulties for drafters to find concepts (terms) with the same meaning in jurisdictions in all Member States.

The **method of systemic analysis** was used to explain relation between the Regulation and other legal acts or relation among provisions of the Regulation itself.

Logical and generalization methods were used to analyse material of the research, to make generalizations and to draw conclusions.

Overview of the research.

The first scientific researches targeted to the Regulation provisions regulating cross-border jurisdiction were made in Lithuania during four years of the preparation of this research. These are articles by R. Čiricaitė (she introduced the model of the regulation of cross-border jurisdiction chosen in the Regulation, analysed potentiality to open an insolvency proceedings in Lithuania according to the Regulation), R. Norkus (he prepared a separate chapter in a book “Bankroto teisė“ where he analysed provisions of the Regulation), the Regulation provisions were briefly presented by V. Mikuckienė in her doctoral dissertation (she analysed court procedure in bankruptcy cases, the peculiarities of the procedure). These are the first scientific researches of the Lithuanian authors, who are interested in cross-border jurisdiction in cross-border insolvency cases.

As it could be anticipated, the most important foreign authors come from the European Union countries. They provide with a comprehensive analysis of the Regulation provisions in English, German, French and other languages of Member States. “The European Insolvency Regulation. Law and Practice“, prepared by Miguel Virgos and Francisco Garcimartin in 2004, as an important doctrinal source of information about intentions of drafters, must be mentioned apart.

Most of foreign authors (I. Fletcher, S. Isaacs, Gabriel Moss – United Kingdom, Klaus Pannen – Germany, Paul L. C. Torremans – Belgium and others) did not limit their researches to the interpretation of the Regulation provisions, but also analysed it in the context of national law. Other authors to be mentioned: Joana Israel (she analysed legal base and its suitability for the Regulation), Wolf-Georg Ring (preconditions to seek for a more favourable legal system in insolvency were analysed), Patrick Wautelet (analysed the concept of the debtor’s centre of mail interest).

The doctrine is developing together with new case-law of Court of Justice. A tendency to recede from interpretation based on intentions of

drafters and to focus more and more on practical questions and possible solutions to them can be noticed.

Publications of non-Member States' authors are mostly confined to describing the basic objectives of the Regulation.

CONTENT OF THE DOCTORAL DISSERTATION IN BRIEF

The structure and sequence of this research help to arrange data for the reader in the most coherent and comprehensive way for both: the ones, who just begin to study the Regulation and for those, who are well informed about the Regulation and only seek for answers on specific questions.

This doctoral dissertation comprises five parts. The first three parts are the introductory ones.

The first part "The origin of the Regulation No. 1346/2000" is intended to overview the origin of the Regulation: initiatives to regulate cross-border insolvency proceedings, explanation, why these legal instruments did not reach intended goals and why one has come to a decision to prepare the Regulation - a directly applicable European Union legal act. This part of the doctoral dissertation also covers explanation, to what extent the Regulation continues regulation models that were chosen in the former legislative initiatives. The first part ends with comments on the limits of the scope of the European Union competence to regulate insolvency proceedings.

The second part "Main fundamentals to determine international jurisdiction" covers the models of regulation of cross-border jurisdiction in cross-border insolvency proceedings: unmixed ones that absolute universality or territoriality idea and mixed ones. The second part is also devoted to analyse features, advantages and disadvantages of each model. At the end, the model, which is embodied in the Regulation is presented and the question, why exactly this model was considered to be the most suitable, is answered.

The third part "Scope of application of Regulation No. 1346/2000" is devoted to analyse the subject, material scope of application of the Regulation

and how its application is limited in time and in territory. The subject scope of the Regulation gives an answer what debtors' insolvency proceedings are covered by the Regulation. Analysis of material scope of application deals with the questions, related to the kind of insolvency proceedings that exist in national law of Member States and are covered by the Regulation. To answer this question features of insolvency proceedings as it is understood in the Regulation are discussed and the reader is guided through what is important when determining whether the Regulation is applicable to a particular insolvency procedure, listed in Annex A. The Regulation is named "on bankruptcy proceedings", but it is applied to restructuring proceedings too as it is explained in this part. That is why another border term that covers both (bankruptcy and restructuring) – "insolvency" is used in the research.

While analysing territorial scope of application an attention is given to discuss to what extent application of the Regulation can have effects on the third states.

While analysing application of the Regulation in time and its relation with other legal documents, transitional provisions are discussed as well as operation of other legal acts including international treaties of Member States after coming into force of the Regulation. Basic efforts are given to explain relation between two Regulations: Regulation on bankruptcy proceedings and Council Regulation (EC) No 44/2001 of 22 December 2000 on jurisdiction and the recognition and enforcement of judgments in civil and commercial matters as these two Regulations as legal acts of the same legal force are designed in such a way that would not double each other.

The fourth part "Rules of jurisdiction" is the biggest and the most important devoted to analyse the content and effects of jurisdiction provisions of the Regulation. Firstly, the system of insolvency cases embodied in the Regulation is presented, each procedural kind of insolvency case (main, territorial, secondary proceedings) and their relations are discussed. Essential attention is given to explain criteria, determining jurisdiction. Main insolvency proceedings can be opened in the Member State within the territory of which

the center of the debtor's main interest is situated. Territorial insolvency proceedings can be opened in the Member State, within the territory of which the debtor possesses an establishment. These criteria, despite being essential, are not clearly defined in the Regulation, therefore analyses of intentions of drafters, doctrine, examples from practice of application were used to explain them. In order to remain sequential, firstly, questions of jurisdiction of main insolvency proceedings were discussed (separately regarding legal and natural persons), later – territorial proceedings. Criteria “the center of debtor's main interest” and “debtor possesses an establishment” are explained by explaining separately word by word each single term in these definitions. Then attention is given to presumption, in what Member State the center of debtor's main interest can be presumed (in the Member State where the debtor has his registered office (legal person) or domicile, habitual residence (natural person)), to evidence needed to rebut the presumption. This part also covers comments whether the place of main interests can be transferred from one Member State to another and how this phenomenon should be qualified by courts, opening main insolvency proceedings. At last, determination of jurisdiction for related companies is overviewed.

The fifth part “Other procedural aspects of application of jurisdiction rules“ covers comments on potential to rise questions of procedural nature for legal professionals who apply the Regulation and provides with suggestions what interpretation and procedural decision would be in line with the expected goals of the Regulation. This part has complementary nature and is targeted to those, who already have some knowledge about the Regulation, but seek for answers, how to behave in situations when the Regulation is “silent“.

This part also deals with the questions that are closely related to insolvency proceedings and therefore are also covered by the Regulation. European Union Court of Justice practice on this subject is generalized.

Moreover, the importance for courts to determine cross-border jurisdiction *ex officio* and to name the type of insolvency proceedings (main or

secondary) is stressed and the reasons for this are explained by discussing the possible consequences of not acting so.

The other issue dealt with in this part is related to concurrence of jurisdiction, both positive concurrence (when courts in two Member States claim to have jurisdiction to open main insolvency proceedings) and negative concurrence (when courts in two Member States refuse jurisdiction for the benefit of each other). Suggestions for courts are given on what procedural decisions to make when courts in two Member States at the same time are requested to open main insolvency proceedings, but the Regulation does not contain *lis pendence* provision.

At the end of this part complementary changes in Lithuanian national law are suggested. These suggestions do not carry necessary nature, but are likely to introduce more clarity for legal professionals.

The doctoral dissertation ends with three recommendations-conclusions on the application of the Regulation:

1. Regulation has no provisions determining consequences of transferring of place of main interests from one Member State to another. The Court of Justice in judgement of January 17th 2006 in *Staubitz-Schreiber* case No. C-1/04 just partly filled this gap. The court ruled only regarding situation when the debtor moves the centre of his main interests to another Member State between the time when the request to open insolvency proceedings was lodged and the time when the judgment opening the proceedings was delivered. The court ruled that the court of the Member State within the territory of which the centre of the debtor's main interests is situated at the time when the debtor lodges the request to open insolvency proceedings retains jurisdiction to open those proceedings if the debtor moves the centre of his main interests to the territory of another Member State after lodging the request but before the proceedings are opened. It is advisable not to expand this explanation to situations when the debtor moves the centre of its main interests to the territory of another Member State within the short time period before lodging the request to open insolvency proceedings. It is recommended to take into

account, whether such transfer occurred when insolvency was anticipated and could be based on motivation to seek for a more favourable law or was it just a part of common business practice. In case the court comes to a conclusion that the debtor possibly was seeking for a more favourable legal position by transferring the place of its main interests to another Member State, in case such movement had an impact on legal expectations of the third parties, it is advisable not to recognise the fact that a member state of main interests has changed. Such an interpretation would be in line with one of the aims of the Regulation - to avoid incentives for the parties to transfer assets or judicial proceedings from one Member State to another, seeking to obtain a more favourable legal position.

2. Rules of jurisdiction are of imperative nature. Therefore the court or parties of the procedure have no choice to apply the Regulation or national law when initiating and opening of insolvency proceedings. There is not a possibility to choose to open main or secondary proceedings in a concrete Member State (in a Member State where a debtor administrates its main interests main insolvency proceedings can be opened and in other Member States, if a debtor carries on activity here, secondary proceedings can be opened). Therefore the decision what kind of proceedings must be opened must be left to the court opening it and the parties must be free from the burden to indicate whether they ask to apply the Regulation and in case the Regulation is applicable what proceedings (main or secondary) they are asking for. It is in line with the principle of disposition when parties concerned have the right to ask for an exact kind of insolvency proceedings (the court in such a case is bound by subject of the application) and the right to ask for termination of opened (converted) insolvency proceedings.

3. Due to the fact that the Regulation establishes the system of main and secondary proceedings, one may face the need to convert one kind of insolvency proceedings into another (main into secondary or conversely). One of the occasions occurs, when after opening main insolvency proceedings the court finds that main insolvency proceedings first in time were opened in

another Member State. In such a case a court, which opened main insolvency proceedings later, must recognise jurisdiction of the court that opened main insolvency proceedings earlier. Main insolvency proceedings that were not opened first in time can not be conducted as main later. It is advisable because of principles of process concentration and economy for a court *ex officio* to convert not first in time main insolvency proceedings into secondary and continue it. A contrary situation is possible, i. e. when the court converts secondary insolvency proceedings into main. Such a situation occurs, for example, when main insolvency proceedings opened in another Member State are terminated and because of that procedural obstacle to open main insolvency proceedings, which existed at the moment of opening secondary proceedings (Article 16 of the Regulation), disappeared. Active role of the court to convert *ex officio*, in case it is necessary, main or secondary proceedings one kind into another coincide both, public interest and private interests of creditors to participate in insolvency proceedings, which are conducted to be rapid and uninterrupted just because of formalities of procedural nature.

**THE LIST OF ACADEMIC PUBLICATIONS PUBLISHED BY
THE AUTHOR ON THE TOPIC OF THE DOCTORAL THESIS:**

1. KIRILEVIČIŪTĒ, Laura. The Scope of the Competence of the European Union to Regulate Insolvency Proceedings// Teisė. 2009, v. 73, 89-101.

2. KIRILEVIČIŪTĒ, Laura. Whether Possibilities to Seek a More Favourable Law for International Insolvency Proceedings Exist?// Teisė. 2010, v. 74, 93-104.

Personal information details.

Laura Kirilevičiūtė was born October 10th, 1978 in Varėna district, Marcinkonys.

Education:

2007-2011

Doctoral studies at Vilnius university, Faculty of Law, Department of Civil Law and Civil Procedure (later – Department of Private Law).

Spring semester in 2010 - doctoral studies at University of Gent, Faculty of Law (Belgium).

1997-2002

Vilnius University, Faculty of Law. Master of law degree (specialization of commerce law)

1997 graduated from Varėna 2 secondary school.

Legal work experience:

since August 2010 - Assistant of a Judge of Court of Appeal of Lithuania;

since March 2008 till May 2010 – Consultant in Court Practice Department of Court of Appeal of Lithuania;

since May 2007 till February 2008 – Expert-legal Consultant in Lithuanian Chamber of Bailiffs;

since October 2002 till May 2007 - Senior Specialist in Ministry of Justice, Private law Department. There she specialised in civil procedure law and was engaged in the process of drafting both national and European Union civil procedure law.

JURISDIKCIJOS TAISYKLĖS
PAGAL 2000 M. GEGUŽĖS 29 D. TARYBOS REGLAMENTĄ (EB)
1346/2000
DĖL BANKROTO BYLŲ

Reziumė

Disertacijos temos aktualumas, naujumas ir praktinė reikšmė. Lietuvai 2004 metais tapus Europos Sąjungos nare, sudedamąja Lietuvos teisinės sistemos dalimi tapo ir Europos Sąjungos teisė. Kartu su kitų tuo pat metu Europos Sąjungos narėmis tapusių valstybių teisininkais Lietuvos advokatams, teismams teko išplėsti nagrinėjamos ir taikomos teisės ribas. Skirtingai nuo „senųjų“ Bendrijos valstybių narių, Europos Sąjungos teisė Lietuvai tuomet buvo nauja, neturėta jos taikymo praktikos, trūko doktrinos, komentarų, o netikrumas dėl naujų teisinės sistemos dalimi tapusių nuostatų turinio iš dalies lėmė ir vengimą jas taikyti. Šios aplinkybės dar tuomet, t. y. 2004 metais, lėmė didžiulį Lietuvos doktrinos, tiriančios Europos Sąjungos teisę, plėtojimo poreikį. Per septynerius Lietuvos narystės Europos Sąjungoje metus buvo apginta ne viena daktaro disertacija, skirta Europos Sąjungos teisės į Lietuvos teisinę sistemą įneštų civilinio proceso naujovių tyrimui. Šia disertacija siekiama prisidėti prie doktrinos, tiriančios Europos Sąjungos teisę, plėtojimo Lietuvoje.

Prieš pradėdant tyrimą teisės fakultetus turinčiuose Lietuvos universitetuose ypatingai trūko literatūros, analizuojančios 2000 m. gegužės 29 d. Europos Tarybos reglamentą Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų (toliau – Reglamentas). Viena, apskritai nebuvo literatūros lietuvių kalba. Antra, negausi nemokumo procesų analizei skirta literatūra užsienio kalbomis nebuvo suprantama visiems, be to, net ir šios literatūros didelė dalis buvo išleista dar iki Reglamento įsigaliojimo, todėl, savaime suprantama, nebuvo informacijos apie Reglamentą šaltinis. Teisine tematika kaupiančiose duomenų bazėse buvę prieinami straipsniai daugiausiai tebuvo trečiųjų šalių mokslininkų

publikacijos, apibendrintai pateikiančios Reglamentu siektų tikslų esmę. Pačių Reglamento nuostatų išsamios analizės, informacijos apie konkrečių normų turinį akivaizdžiai trūko. Tai lėmė autorės apsisprendimą rengti disertaciją, kurios tyrimo objektas būtų Reglamento nuostatų išsami analizė.

Kartu pažymėtina, kad disertacijos rengimo laikotarpiu autorė nebuvo Lietuvoje vienintelė, nagrinėjanti Reglamento nuostatas, skirtas jurisdikcijai tarptautinį elementą turinčiose nemokumo bylose. Be 2009–2010 publikuotų šios disertacijos autorės straipsnių, Reglamento nuostatas tyrė ir kiti autoriai (R. Čiricaitė, A. Urbonas, R. Norkus, V. Mikuckienė). Tačiau ši aplinkybė iš esmės nesumenkina atlikto tyrimo aktualumo, originalumo ir praktinės reikšmės. Atvirkščiai, didelis tuo pat metu nagrinėjamai temai skiriamas dėmesys kaip tik rodo pasirinktos temos aktualumą ir sudaro sveikintinas prielaidas mokslinei diskusijai.

Pabrėžiant atlikto tyrimo originalumą, norėta pažymėti, kad Lietuvoje tai pirmasis darbas, kuriame Reglamento nuostatos, reguliuojančios jurisdikcijos klausimus, analizuojamos taip išsamiai, pateikiant susistemintą įvairiapusišką analizę, apimančią tiek doktrininį įvadą, tiek rengėjų tikslų bei ketinimų pristatymą, tiek Lietuvos ir kitų valstybių narių praktikoje ir doktrinoje spėjusių iškilti neaiškumų bei jiems spręsti pasitelktų procesinių sprendimų aptarimą.

Antroji temos aktualumo priežastis – keletą metų, ypač Europą apėmus pasaulinei ekonominei krizei, teismuose fiksuojama bankroto bei restruktūrizavimo bylų skaičiaus didėjimo tendencija. Kartu daugėja nemokumo bylų, kuriose taikytinas Reglamentas, o tai didina informacijos apie jo nuostatų turinį poreikį. Tikėtina, kad šis darbas įneš indėlį supažindinant praktikus su šiuolaikine doktrina tiriamu klausimu, taip pat, tikėtina, sudarys palankias prielaidas Lietuvoje formuoti teismų praktiką, paremtą doktrina ir pasižyminčią motyvacijos bei Reglamento tikslų, turinio suvokimo gilumu.

Pažymėtina, kad mokslininkai iš esmės sutaria dėl Reglamento nuostatų aiškinimo krypties, nuomonės esminiai klausimais išsiskiria retai. Turint omenyje, kad Reglamentas visose valstybėse turi būti taikomas vienodai, tokia

situacija džiugina, o kartu lemia poreikį supažindinti Lietuvos praktikus su kitų valstybių narių mokslininkų jau išvystyta doktrina. Nuosekliai po to bus galima tikėtis nuomonių, idėjų, kurios ne tik toliau vystys doktriną, bet ir atitiks Europos Sąjungoje vienodai besiformuojančios doktrinos tiriamu klausimu kryptį.

Galiausiai pažymėtina, kad pagal Reglamento 46 straipsnį, ne vėliau kaip iki 2012 m. birželio 1 d. ir kas penkerius metus po to Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai ir Ekonominių bei socialinių reikalų komitetui šio Reglamento taikymo ataskaitą. Prireikus prie ataskaitos pridedamas pasiūlymas dėl Reglamento pakeitimo. Todėl tyrimas baigiamas kaip tik tuo metu, kai kaip išsamus informacijos apie Reglamento nuostatas šaltinis gali būti naudingas formuluojant Lietuvos Respublikos poziciją bei teikiant duomenis minėtai ataskaitai ar Lietuvos Respublikos pasiūlymus bei pastabas.

Tyrimo objektas.

Reglamentas reguliuoja tris pagrindinius nemokumo bylų, turinčių tarptautinį elementą, proceso aspektus: tarptautinės jurisdikcijos, taikytinos teisės ir sprendimų pripažinimo kitose valstybėse narėse klausimus. Pažymėtina, kad šios disertacijos tyrimo objektas apsiriboja Reglamento nuostatomis, reguliuojančiomis jurisdikcijos klausimus. Autorės sprendimą pasirinkti siaurą tyrimo objektą lėmė siekis jurisdikciją reguliuojančioms normoms skirti kuo daugiau dėmesio, pateikti kuo išsamesnę, nuodugnesnę jurisdikcijos klausimus reguliuojančių Reglamento nuostatų analizę, kuri apimtų ne tik konkrečiomis nuostatomis siekiamų tikslų atskleidimą, bet ir nuostatų taikymo probleminių aspektų identifikavimą bei nuostatų aiškinimo krypties įvairiomis kol kas hipotetinėmis situacijomis pasiūlymą praktikams.

Dėl tos pačios priežasties, t.y. siekdama visą dėmesį skirti Reglamento nuostatomis, autorė nutarė šiame tyrime neanalizuoti kitų teisės aktų, kuriais taip pat siekiama sureguliuoti tarptautinį elementą turinčių nemokumo procesų jurisdikcijos klausimus.

Atliekant tyrimą buvo naudotasi keletu tyrimo šaltinių.

Teisės aktai. Visų pirma, 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų. Tai pirminis ir svarbiausias tyrimo šaltinis, nes būtent šio teisės akto nuostatos yra tyrimo dalykas, o nuostatų turinio aiškinimas – tyrimo objektas. Kaip kiekvieno teisės akto, taip ir Reglamento taikymas yra susijęs su kitų teisės aktų, reguliuojančių tą pačią sritį ar susijusius klausimus, taikymu. Kiti teisės aktai kaip tyrimo šaltiniai naudoti tik tiek, kiek buvo reikalinga siekiant tyrimo tikslų ar analizuojant konkrečias situacijas nacionalinės teisės kontekste.

Teisės aktų parengiamieji dokumentai. Kartu su teisės aktais svarbus tyrimo šaltinis ir parengiamieji, aiškinamieji teisės aktų dokumentai. Tai paties Reglamento projekto parengiamieji dokumentai, iš kurių matyti oficialūs rengėjų tikslai, Reglamento projektą rengiant dalyvavusių institucijų oficiali nuomonė dėl projekto, išsakytos kritikos projektui kryptys. Kaip labai svarbus tyrimo šaltinis paminėtinas netiesiogiai Reglamentą aiškinantis dokumentas – Virgos Schmit raportas, kuriuo buvo aiškinama Reglamento pirmtakės 1995 metų konvencijos dėl nemokumo procesų (dauguma jos nuostatų buvo nepakeistos perkeltos į Reglamento projektą) nuostatų turinys.

Doktrina. Nors pradedant tyrimą Lietuvoje doktrinos tiriamu klausimu beveik nebuvo, o ir dabar jos nėra daug, kitose valstybėse jos gausu, todėl remtasi užsienio autorių darbais. Kaip svarbiausius šio darbo doktrinos šaltinius norėtusi išskirti 2004 m. Miguel Virgos ir Francisco Garcimartin parengtą „The European Insolvency Regulation. Law and Practice“ ir 2009 m. išleistą G. Moss, I. Fletcher ir S. Isaacs parengtą „The EC Regulation on Insolvency Proceedings A Commentary and Annotated Guide. Second Edition“. Pirmasis yra puikus šaltinis informacijos apie Reglamento pirmtakės konvencijos, kurios nuostatos beveik pažodžiui perkeltos į Reglamentą, rengėjų ketinimus, siektą konkrečioms normoms suteikti prasmę. Antrasis iš paminėtų šaltinių – šiuo metu dar naujas, išsamus viso Reglamento nuostatų komentaras, apimantis tiek teorinius, tiek praktinius aspektus.

Teismų praktika. Svarbiausia, be abejonės, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (buvusio Europos Bendrijų Teisingumo Teismo) praktika. Tai svarbesnis už doktriną šaltinis, turintis jai tiesioginę įtaką. Nors Teisingumo Teismo bylų, kuriose aiškintos Reglamento nuostatos, dar nėra daug, išaiškinimai šiose bylose koreguoja doktrinos vystymosi kryptį.

Nacionalinių teismų praktika yra mažiau svarbi. Skirtingai nei Teisingumo Teismo išaiškinimai, ji nėra privaloma kitų valstybių narių teismams. Dėl šios priežasties ji galėjo būti analizuojama ne tiek kaip formuojanti Reglamento nuostatų aiškinimo taisykles, o kaip konkrečių situacijų vertinimo sektini arba kritikuotini pavyzdžiai. Galimybės skirti dėmesio Lietuvos teismų praktikai taikant Reglamentą labai ribotos, kadangi tokios praktikos dar labai nedaug.

Tyrimo tikslas

Taigi, šio mokslo tiriamojo darbo tikslas yra ištirti 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1346/2000 dėl bankroto bylų nuostatų, reguliuojančių nemokumo procesų, turinčių tarptautinį elementą, jurisdikcijos klausimus, turinį, aptarti doktrinoje ir praktikoje vyraujančias šių teisės normų aiškinimo kryptis, kilusius ir potencialiai galinčius kilti aiškinimo klausimus bei pateikti pasiūlymus praktikams dėl normų aiškinimo ir taikymo. Siekiant šio tikslo daug dėmesio skiriama konkrečių situacijų analizei, o teiginiai iliustruojami praktikos pavyzdžiais.

Bendriausiu požiūriu buvo siekta atskleisti Reglamento nuostatų tikrąjį turinį. Šio tikslo buvo siekiama apibendrinant visais aiškinimo būdais doktrinoje bei praktikoje konkrečioms normoms pripažintą turinį, pabrėžiant mokslininkų bei praktikų keltus klausimus, praktikos vystomas aiškinimo tendencijas, pristatant pasiūlytus procesinių sprendimų variantus. Taigi, be teisės normų, tyrimo dalyku yra ir jų aiškinimas, aiškinimo tendencijos, vienokio ar kitokio aiškinimo priežastys (lingvistiniai Reglamento redakcijų ypatumai, per 10 taikymo metų „primiršti“ rengėjų ketinimai, konkrečios

valstybės nacionalinės teisės ypatumų įtaka Europos Bendrijų Teisingumo Teismo priimto prejudicinio sprendimo turiniui ir pan.).

Siekdama išsamiai atskleisti tiriamų Reglamento nuostatų turinį, autorė išskėlė šiuos **darbo uždavinius**:

1. Pristatyti galimų tarptautinės jurisdikcijos nemokumo bylose reguliavimo modelių rūšis, jų požymius, identifikuoti Reglamente įtvirtintą modelį, aptarti jo ypatumus.

2. Apibrėžti tiriamų teisės normų taikymo sritį, kurios ribas nulemia tiek paties Reglamento kaip teisės akto taikymo srities ypatumai, tiek jurisdikciją reguliuojančių normų santykis.

3. Atskleisti jurisdikciją reguliuojančių normų turinį. Šis tikslas apima siekius pristatyti, kokią prasmę konkrečiai normai ketino suteikti Reglamento rengėjai, kaip šios normos suprantamos šiuolaikinėje doktrinoje bei praktikoje, kaip kinta jų samprata, kokie aiškinimo „klystkeliai“ galimi dėl lingvistinio pobūdžio priežasčių.

4. Numatyti potencialius procesinio pobūdžio neaiškumus, kurie tikėtini praktikoje, pristatyti doktrinoje ir praktikoje jau naudotus, taip pat autorės siūlomus jų sprendimo būdus.

5. Pateikti konkrečių pasiūlymų Lietuvos įstatymų leidėjui dėl nacionalinės teisės papildymų, kurių dėka Reglamento taikymas Lietuvoje taptų sklandesnis.

Darbo struktūra.

Darbo struktūra ir dėstymo eiliškumas pasirinkti tokiu būdu, kad leistų nuosekliai supažindinti skaitytoją su nagrinėjama tema tokiu būdu, kad ji būtų suprantamai atskleista tiek pradedantiems į ją gilintis, tiek ją nagrinėjusiems ir ieškantiems atsakymo į konkrečius klausimus.

Disertaciją sudaro iš viso penkios dalys. Pirmosios trys disertacijos dalys yra įvadinės.

Pirmoje dalyje pristatoma Reglamento rengimo priešistorė: aptariamos iniciatyvos, kuriomis buvo siekiama reglamentuoti tarptautinį elementą

turinčius nemokumo procesus, paaiškinama, kodėl jomis nebuvo pasiekti tikslai ir kodėl buvo nuspręsta rengti Reglamentą, taip pat atskleidžiama, kiek Reglamente tęsiami ankstesnėmis iniciatyvomis ketinti įtvirtinti reguliavimo modeliai. Šiame skyriuje taip pat aiškinama, kokios yra Europos Sąjungos kompetencijos reguliuoti tarptautinį elementą turinčius nemokumo procesus ribos.

Antroje dalyje pristatomi tarptautinį elementą turinčių nemokumo procesų tarptautinės jurisdikcijos reguliavimo modeliai: tiek gryniesi, suabsoliutinantys universalumo ar teritorialumo idėją, tiek mišrūs. Šioje dalyje aptariami jurisdikcijos reguliavimo modelių požymiai ir privalumai bei trūkumai. Galiausiai identifikuojamas Reglamente pasirinktas modelis, aptariama, kokių modelių kokius požymius apjungia pasirinktasis modelis ir atsakoma į klausimą, kodėl buvo pasirinktas būtent šis reguliavimo būdas.

Trečia dalis skirta aptarti Reglamento taikymo subjektinę, materialinę taikymo sritis, taikymo laiko ir teritorijos atžvilgiu ribas bei santykį su kitais Europos Sąjungoje nemokumo procesams taikomais teisės aktais.

Analizuojant Reglamento taikymo subjektinę sritį, aptariama, kokių subjektų nemokumo procesai pakliūna į šio Reglamento taikymo sritį ir atitinkamai, kokių nemoko procesų jurisdikcijos klausimus reguliuoja kiti Europos Sąjungos teisės aktai.

Analizuojant Reglamento taikymo materialinę sritį, siekiama atsakyti į klausimą, kokie skirtingose valstybėse egzistuojantys skirtingi nemokumo procesai pakliūna į Reglamento taikymo sritį. Taigi šiame skyriuje aptariama Reglamente įvardinti nemokumo bylų požymiai, jų reikšmė, aptariama, į ką reikėtų kreipti dėmesį, siekiant teisingai nustatyti, ar Reglamento priede A įvardintam procesui konkrečiu atveju Reglamentas taikytinas. Šiame skyriuje taip pat pagrindžiama, kodėl Reglamente vartojamą sąvoką „bankroto byla“ reikia suprasti kaip apimančią ir restruktūrizavimo bylas.

Aptariant Reglamento taikymą teritorijoje esminis dėmesys skiriamas tam, kiek Reglamentu reguliuojami nemokumo procesai galėtų sukelti pasekmes trečiosiose valstybėse.

Analizuojant Reglamento taikymą laike ir santykį su kitais dokumentais aptariamos pereinamosios nuostatos, kokią reikšmę po Reglamento įsigaliojimo turi valstybių narių sutartys ir ypač daug dėmesio skiriama Reglamento ir 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo bei vykdymo užtikrinimo santykiui, kadangi šie du vienodos galios Europos Sąjungos teisės aktai parengti taip, kad vienas kito nedubliuotų.

Ketvirta dalis – pati didžiausia ir svarbiausia, skirta Reglamente nustatytų jurisdikcijos taisyklių turinio kompleksinei analizei. Šioje dalyje pirmiausia pristatoma Reglamente numatyta nemokumo bylų sistema, aptariamos nemokumo bylų procesinės rūšys (pagrindinė, teritorinė, šalutinė) bei jų santykis. Esminis dėmesys šioje disertacijos dalyje skiriamas jurisdikciją lemiančio kriterijaus turinio aiškinimui. Pagrindinių nemokumo bylų jurisdikciją apsprendžia pagrindinių turtinių interesų administravimo vieta, o teritorinių – vieta, kurioje skolininkui priklauso įmonė (skolininkas vykdo veiklą). Šie kriterijai, nors ir labai svarbūs, Reglamente nėra išsamiai paaiškinti, todėl juos aiškinant buvo remiamasi rengėjų ketinimais, analizuojama doktrina, pasitelkiami praktikos pavyzdžiai. Nuoseklumo dėlei iš pradžių buvo analizuojami pagrindinių nemokumo bylų jurisdikcijos klausimai (atskirai juridiniams ir fiziniams asmenims), o po to teritorinių. Atskirai aptarti jurisdikciją lemiančių kriterijų apibrėžimo ypatumai, išsamiai analizuojamas pavartotų sąvokų turinys, aptariama prezumpcijos, kad pagrindiniu interesų vieta yra skolininko registracijos vieta, paskirtis, prezumpcijos paneigimo kriterijai, analizuojamos pagrindinių interesų administravimo vietos perkėlimo galimybės. Galiausiai pristatoma tarptautinės jurisdikcijos nustatymo susijusių įmonių grupės atveju problematika.

Penktoje dalyje analizuojami taikant Reglamentą galintys kilti procesiniai klausimai, pateikiama pasiūlymų, kokie procesiniai sprendimai vienu ar kitu atveju labiausiai atitiktų Reglamento tikslus. Tai ankstesnes disertacijos dalis papildanti dalis ir skirta jau susipažinusiems su Reglamento nuostatomis, tačiau ieškantiems atsakymų, kaip užpildyti reglamentavimo spragas.

Šiame skyriuje, analizuojant tiek Reglamento nuostatas, tiek Teisingumo teismo praktika, paaiškinama, kokie su nemokumo procesais susiję klausimai taip pat pakliūna į Reglamento taikymo sritį. Toliau aptariama teismų pareigos *ex officio* nustatyti jurisdikciją ir įvardinti keliamos nemokumo bylos rūšį svarba bei šių pareigų nesilaikymo pasekmės, nagrinėjami pozityvios jurisdikcijos (kai keliose valstybėse narėse teismai sprendžia turį jurisdikciją kelti pagrindinę nemokumo bylą) ir negatyvios jurisdikcijos (kai keliose valstybėse narėse teismai atsisako jurisdikcijos vienas kito naudai) konkurencijos atvejai, pateikiamos rekomendacijos, kokius procesinius sprendimus priimti, kai keliose valstybėse tuo pat metu sprendžiamas pagrindinės nemokumo bylos iškėlimo klausimas, o reglamente nėra įtvirtinta *lis pendens* taisyklė.

Pabaigoje pateikiami konkretūs pasiūlymai Lietuvos įstatymų leidėjui dėl nacionalinės proceso teisės papildymų. Šie papildymai, nors ir nėra būtini, įneštų daugiau aiškumo praktikams, taikantiems Reglamentą.

Darbo pabaigoje autorė suformulavo keletą Reglamento taikymo rekomendacijų – išvadų:

1. Reglamente neaptarti pagrindinių turtinių interesų vietos perkėlimo iš vienos valstybės į kitą padariniai. 2006 m. sausio 17 d. prejudiciniu sprendimu *Staubitz-Schreiber* byloje Nr. C-1/04 Teisingumo Teismas šią spragą užpildė tik iš dalies, nes pasisakė tik dėl pagrindinių interesų administravimo vietos pasikeitimo po prašymo iškelti nemokumo bylą teismui pateikimo. Siūlytina šioje byloje suformuluotos išvados, jog svarbi padėtis, buvusi prašymo iškelti nemokumo bylą padavimo metu, netaikyti ir tiems atvejams, kai pagrindinių turtinių interesų vieta perkeliama iš vienos valstybės į kitą likus neilgam laiko tarpui iki nemokumo bylos inicijavimo. Tokiomis situacijomis teismams reikėtų atsižvelgti į tai, ar pagrindinių turtinių interesų vieta buvo perkelta, numatant realią nemokumo grėsmę ir galbūt siekiant palankesnės teisinės padėties, ar tai buvo įprastos verslo perkėlimo iš vienos valstybės į kitą praktikos dalis. Teismui konstatavus, kad pagrindinių interesų administravimo vietos perkėlimu galbūt buvo siekiama nemokumo proceso konkrečioje

valstybėje, taip pat įvertinus, kaip tai turėjo įtakos trečiųjų šalių lūkesčiams, siūlytina nepripažinti, kad pagrindinių interesų administravimo vieta pasikeitė. Toks aiškinimas atitiktų jurisdikcijos taisyklių nustatymo Europos Sąjungos lygiu vieną iš tikslų – panaikinti turto ar proceso perkėlimo į kitą valstybę, ieškant palankesnės teisinės padėties, galimybes.

2. Reglamente nustatytos jurisdikcijos taisyklės yra imperatyvios ir nesuteikia teismui ar suinteresuotiems asmenims pasirinkimo, kelti nemokumo bylą pagal Reglamentą ar pagal nacionalinę teisę. Taip pat nėra galimybės pasirinkti konkrečioje valstybėje kelti pagrindinę ar teritorinę bylą (jeigu konkrečioje valstybėje yra pagrindinių interesų administravimo vieta, gali būti keliami pagrindinė byla, o kitose valstybėse, jeigu skolininkas jose vykdo veiklą, šalutinė). Todėl sprendimo, kokia byla keltina konkrečiu atveju, našta turi tekti teismui, o iš suinteresuotų asmenų nereikalautina nurodyti ieškinyje, kokią nemokumo bylą (pagrindinę ar šalutinę, ar taikyti Reglamentą) prašo iškelti. Dispozityvumo principo aspektu pakanka pripažinti suinteresuotų asmenų teisę prašyti kelti konkrečios rūšies bylą (šiuo atveju teismas būtų saistomas prašymo dalyko) ir teisę prašyti nutraukti iškeltą (perkvalifikuotą) nemokumo bylą.

3. Reglamente numatyta pagrindinių ir šalutinių nemokumo bylų sistema lemia, kad gali kilti poreikis vienos rūšies nemokumo bylą perkvalifikuoti į kitos (pagrindinę į šalutinę arba atvirkščiai). Vienas iš tokių atvejų, kai, iškėlus pagrindinę bylą, paaiškėja, jog kitoje valstybėje pagrindinė byla buvo iškelta anksčiau. Šiuo atveju vėliau iškėlus nemokumo bylą teismas privalo pripažinti pirmiau pagrindinę bylą iškėlusio teismo jurisdikciją ir laiko atžvilgiu vėliau iškelta nemokumo byla nebegali būti tęsiama kaip pagrindinė. Proceso koncentracijos ir operatyvumo tikslais tokią bylą siūlytina teismui *ex officio* perkvalifikuoti į šalutinę ir tęsti jau kaip šalutinę. Įmanoma ir atvirkštinė situacija, t. y. kai teismas šalutinę bylą *ex officio* turėtų perkvalifikuoti į pagrindinę. Tokia situacija susidarytų, pavyzdžiui, tada, kai kitoje valstybėje iškelta pagrindinė byla nutraukiama ir dėl šios priežasties išnyko šalutinės bylos iškėlimo metu buvusi procesinė kliūtis (Reglamento 16 straipsnis) kelti

pagrindinę bylą. Aktyvus teismo vaidmuo, prireikus, *ex officio* perkvalifikuojant bylas, atitiktų tiek viešąjį, tiek privačius nemokaus subjekto kreditorių interesus, kad nemokumo procesas būtų vykdomas operatyviai ir nestabdomas ar nenutraukiamas vien dėl procesinių formalumų.

**AUTORĖS MOKSLINIŲ PUBLIKACIJŲ DISERTACIJOS TEMA
SĄRAŠAS**

1. KIRILEVIČIŪTĖ, Laura. Europos Sąjungos kompetencijos reguliuoti bankroto procesą ribos// Teisė. 2009, t. 73, p.89-101.
2. KIRILEVIČIŪTĖ, Laura. Ar egzistuoja palankesnės teisės ieškojimo galimybės bankroto bylose?// Teisė. 2010, t. 74, p. 93-104.

TRUMPAS AUTORĖS GYVENIMO APRAŠYMAS

Pagrindinė informacija:

Laura Kirilevičiūtė

Gimimo vieta, data: 1978 m. spalio 8 d. Varėnos rajonas, Marcinkonys.

Išsilavinimas:

2007-2011 m.

doktorantūros studijos Vilniaus universiteto Teisės fakultete, Civilinės teisės ir civilinio proceso teisės katedroje (vėliau – Privatinės teisės katedra).

2010 pavasario semestras – doktorantūros studijos Gento universitete, teisės fakultete (Belgija).

1997-2002 m.

Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas. Teisės magistro kvalifikacinis laipsnis.

1997 m. baigė Varėnos 2-ąją vidurinę mokyklą.

Teisinio darbo patirtis:

nuo 2010 m. rugpjūčio Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo padėjėja;

nuo 2008 m. kovo iki 2010 m. liepos – Lietuvos apeliacinio teismo Teismų praktikos skyriaus konsultantė;

nuo 2007 m. gegužės iki 2008 m. vasario – Lietuvos antstolių rūmų ekspertė-teisės konsultantė

nuo 2002 m. spalio iki 2007 m. gegužės – Teisingumo ministerijos Privatinės teisės departamento vyresnioji specialistė, kur specializavosi civilinio proceso teisės srityje, dalyvavo rengiant tiek nacionalinius, tiek Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių civilinį procesą, projektus.